HAAKSBERGEN LANGS SCHAAPSKOOIEN EN HET VEEN

LANGS SCHAAPSKOOI EN DOOR HET VEEN
ROUTE 29 km

Een route langs schaapskooien en andere bezienswaardigheden. Op de route staan palen met een QR code met informatie over de plek.

Gerard Vaanhold

20
25

Landschap Overijssel

Haaksbergen langs schaapskooien en het veen

Langs schaapskooi en door het veen

Landschap Overijssel

Haaksbergen langs schaapskooien en het veen

Hoe kom ik bij het startpunt?

Veldmaterstraat 61 7481 AB Haaksbergen Hier is voldoende parkeergelegenheid.

1 Grintenbosch
300 m

46 Fietsknooppunt 46
1,7 km

2 Steenhaar Galgeslatweg
1,9 km

3 Buurserzand Bommelaspad
4,1 km

4 Heideveld
4,4 km

5 Los hoes Bommelas
4,7 km

47 Fietsknooppunt 47
5,1 km

Info en rustpunt De Wakel
5 km

6 Heideveld
5,4 km

48 Fietsknooppunt 48
6 km

Horeca en/of toilet Winkelman
8,1 km

49 Fietsknooppunt 49
8,2 km

7 Noaberschop Buurse
8,4 km

8 Schaapskooi Nijenhuis
9,1 km

9 Werkspoor
>= 100 meter van route vandaan

10 Nieuwe Natuur
13 km

11 Rustpunt Wennewickweg
>= 100 meter van route vandaan

12 Houten vlonder
>= 100 meter van route vandaan

13 Buurserveen / Duits vliegtuig
>= 100 meter van route vandaan

84 Fietsknooppunt 84
14 km

14 Kommiezenpad
>= 100 meter van route vandaan

79 Fietsknooppunt 79
15 km

15 Grensteen 833B
15 km

> ontdek meer op de volgende pagina

Vervolg route

16 Waterplas
15 km

17 Pad in route
16 km

18 Boerenschuur
17 km

Bij het het bruggetje bij grensovergang vind je zowel naar links (ca 150m moeilijk bereikbaar) en naar rechts (ca 400m) de nr. 20 en 23 zie de foto's. Deze kun je alleen bereiken met het wandelen.
19 km

19 Smokkelarij
>= 100 meter van route vandaan

20 Rijksgrenssteen 832
>= 100 meter van route vandaan

21 Het Twist en Krakeelveld
19 km

Circa 950 m het pad in wandelen, stond vroeger de Dievelaarsschuur.
19 km

22 Dievelaarsschuur
>= 100 meter van route vandaan

54 Fietsknooppunt 54
20 km

23 Turfcafé Wientjes
20 km

24 Veenbewoners
21 km

25 Britse Bommenwerper
21 km

26 F16-Fotoverkenner
21 km

27 Hut bewoner
21 km

28 Flamingohut
22 km

29 Schapen op weg naar het veen
23 km

30 Hutten Tone
>= 100 meter van route vandaan

82 Fietsknooppunt 82
26 km

31 Schaapskooi Rosinkweg
26 km

32 Hoge Es (Honesch)
27 km

33 Bonifatiuskerk
29 km

Horeca
29 km

Einde van de route

Haaksbergen langs schaapskooien en het veen

29 km

1

Grintenbosch

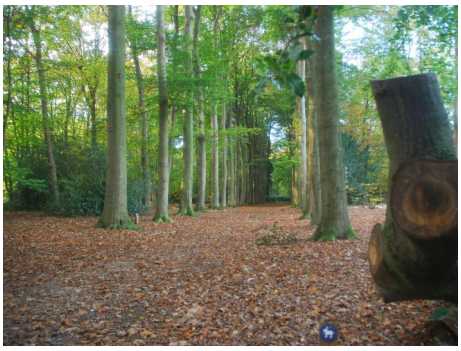

Grintenbosch

Omstreeks 1850 kocht de textielfabrikantenfamilie Jordaan hier een stuk heide, voormalige markegrond. Hendrik verwierf het perceel en hij plantte het bos aan, inclusief de statige beukenlaan. Het bos werd in 2002 aan Natuurmonumenten geschonken door stichting Leppink-Posthuma.

2

Steenhaar Galgeslatweg

Steenhaar Galgeslatweg in 2023

Een 'Haar' is een hoge, schrale zandrug in een heideveld. Het vennetje (vroeger groter) bij de Steenhaar is voor sommige omwonenden ook nog bekend als schaatsvijver.

Schaatsen

In de periode 1950 - 1960 is hier veel geschaatst. De samensteller van deze route schaatste hier zelf ook vaak, samen met klasgenoten.

3

Buurserzand Bommelaspad

Buurserzand

Het Buurserzand is een nat heidegebied met vennetjes, stuifzandheuvels en bos. De afwisseling van heide, bos, kleine akkers en stuifzandheuveltjes maakt dit tot een geliefd wandel- en fietsgebied.

4

Heideveld

Heideveld

Heidevelden die in de maand augustus in bloei staan kom je op deze route regelmatig tegen.

https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/buurserzand (Heide)

5

Los hoes Bommelas

Los hoes Bommelas

Op de grond van de Buurser marke, dicht bij de grens met de marke Honesch, bouwde Gerrit Jan Keizers zijn ‘los hoes’, een boerderij waarbij woning en stal zich in één ruimte bevinden.

Het gezin woonde voordien op de Weuste in de Krukk’nhook maar moet daar korte tijd later zijn vertrokken naar het huidige Brezan. Zie verder het bord dat hier geplaatst is.

https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/buurserzand/monument/de-bommelas (Los Hoes Bommelas)

Info en rustpunt De Wakel

Rustpunt De Wakel

Wakel is het Twentse woord voor jeneverbes. De oude werkschuur van Natuurmonumenten, De Wakel genoemd, is omgetoverd tot een heerlijke pauzeplek. Hier vind je verder informatie over het Buurserzand. Voor openingstijden: zie website.

https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/buurserzand/informatiepunten/de-wakel-het-buurserzand (Bezoekerscentrum De Wakel)

6

Heideveld

Heideveld

Op deze route kom je veel van deze heidevelden tegen en vooral in augustus, wanneer de heide in bloei staat, is dat prachtig om te zien.

Horeca en/of toilet Winkelman

Café Winkelman: Voor openingstijden zie. De boom voor het café is op 6 september 1898 geplant door Bernard Abbink (Küpers Naads) i.v.m. de kroning van prinses Wilhelmina tot Koningin.

https://www.cafewinkelman.nl/ (Café Winkelman)

7

Noaberschop Buurse

Noaberschop Buurse

Buurse Anzeg'n, Intrekkersmoal, Buurtfeest. Het driedelige kunstwerk van de hand van Bérénice Staiger en Jacomijn Schellevis Het kunstwerk bestaat uit 3 delen. Elk deel is geplaatst in een andere buurtschap. Een geschenk van de provincie Overijssel aan de inwoners van de gemeente Haaksbergen.

8

Schaapskooi Nijenhuis

Schaapskooi Nijenhuis

Vroeger werden schapen in de winter in de nacht hier ondergebracht. Deze schaapskooi is gerestaureerd en wordt thans gebruikt voor het restaureren van meubels.

https://cultureelerfgoedenschede.nl/wordpressnew/schaapskooi-erve-nijenhuis-buurse/ (Cultureel erfgoed Enschede)

9

Werkspoor

Werkspoortje

Ooit liep hier een werkspoortje om turf vanaf de grens te vervoeren naar de parkeerplaats bij het Wennewick. Vandaar werd het dan over de weg vervoerd met paard en wagen. Ergens in de 70-er jaren is het spoortje opgebroken en verwijderd.

10

Nieuwe Natuur

Nieuwe natuur

Hier werd door het Staatsbosbeheer nieuwe natuur aangelegd. Via de links kun je de laatste nieuwtjes vinden en de voortgang in Haaksbergen.

https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/werk-in-uitvoering/twente-natuurherstel-haaksbergerveen (Natuurherstel in Haaksbergen)

https://www.staatsbosbeheer.nl (Staatsbosbeheer)

11

Rustpunt Wennewickweg

Grensovergang

Hier bevindt zich een rustpunt Wennewickweg. Dit was ook de grensovergang met Duitsland. Van hieruit kon je zo de grens overssteken naar het buurland maar is al jaren afgesloten. Maak hier even een rondwandeling door dit mooie gebied en over een vlonder die hier is aangelegd.

Gebied voor vogels

Een prachtig hoogveengebied, waar water-en moerasvogels, slangen, libellen, kikkers en andere dieren thuis zijn.

12

Houten vlonder

Houten vlonder

In dit stukje Haaksbergerveen ligt een vlonder van circa 500 meter. Deze vlonder is aangelegd om het pad begaanbaar te houden en niet weg te zakken in het zompige veen. Vroeger werd zo'n pad ook wel "knuppelpad" genoemd.

Veenmos een sporenplant

Veenmos is een sporenplant die tot de oudste landplanten op aarde behoren. De onderkant van de plant sterft steeds af, terwijl de bovenkant blijft doorgroeien. Hierdoor ontstaat na verloop van tijd een dikke laag dood plantmateriaal dat veen wordt genoemd.

Veenmos

13

Buurserveen / Duits vliegtuig

Focke Wulf

Het jachtvliegtuig type 'Focke Wulf' FW 190D van de Duitse aankomend officier luftwaffe. Aloysius van Hooven stortte hier neer op 1 januari 1945 en kwam daarbij om het leven.

14

Kommiezenpad

Kommiezenpad

Het Kommiezenpad heeft zijn naam te danken aan de smokkelarij in dit grensgebied. De grenswachters ('grensjagers') die deze smokkelarij in de hand moesten houden, werden commies genoemd; een voormalige ambtelijke rang in Nederland.

15

Grensteen 833B

Grenssteen 833B

Deze grenssteen is geplaatst op de grens van Nederland/Duitsland bij knooppunt 79. Langs de hele grens van noord naar zuid werden deze grensstenen geplaatst. Tegenover de grenssteen is een zitplaats waar men even kan genieten van een kopje koffie drinken die je uiteraard zelf meeneemt.

16

Waterplas

Waterplas

Prachtige vennen in het veen. Hier is een kiosk geplaatst waar men kan uitrusten tijdens een fietstocht.

17

Pad in route

Wandelpad in Duitsland

Zo maar een pad op de fietsroute in Duitsland met aan beide zijden grasland of landbouwgronden.

18

Boerenschuur

Boerenschuur

Boerenschuur in het lege landschap en veelal gebruikt voor het vee.

19

Smokkelarij

Grenswacht

Het smokkelen in dit grensgebied gebeurde soms op inventieve manieren. Zo stond er een pakhuisje op het erf van de familie Temminghoff. Wanneer de kust veilig was, konden daar, via de voordeur gebrachte spullen, er aan de achterkant weer uit en dat was op Duits grondgebied! Het ‘Smokkelhuuske’.

20

Rijksgrenssteen 832

Jurisdictiepaal 832

Jurisdictiepaal (ook genoemd Rijksgrenssteen 832) op de grens van Duitsland, Gelderland en Overijssel. Het is een grote stenen paal, gemaakt van Bentheimer zandsteen. In de paal staan drie wapens gegraveerd, te weten de wapens van de beide provincies en van Munster.

21

Het Twist en Krakeelveld

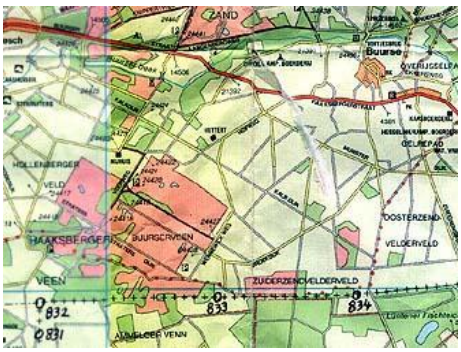

Het Twist en Krakeelveld

Het Twist- Krakeelveld is een terrein langs de grens van Overijssel, Gelderland en Duitsland. De twisten of problemen ging hoofdzakelijk over wie hier plaggen mochten steken en turven.

Krakeel

Bewoners van Haaksbergen en Rekken raakten hierover verschillende keren slaags met elkaar. In de buurt ligt een boerderij met

de toepasselijke naam "Krakeel". Meer hierover is te vinden bij de Historische Kring Haaksbergen.

22

Dievelaarsschuur

Dievelaarsschuur

In de jaren rond 1900 stond hier de droogschuur van Dievelaar. Hij gebruikte de schuur voor de turf van zijn pannen- en steenbakkerij. Toen de turfwinning door de komst van steenkool een aflopende zaak werd, is de schuur rond 1930 gekocht door J.G.H. Jordaan, Die maakte er een theehuis van.

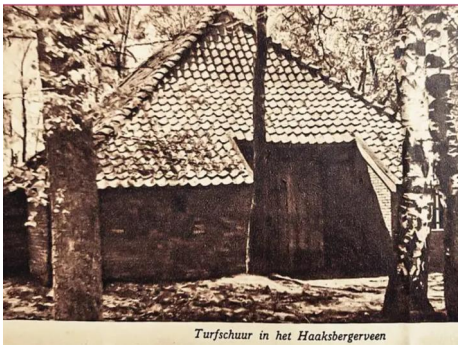

23

Turfcafé Wientjes

Turfcafé Wientjes

Café Wientjes was een soort huiskamercafé. Het café werd voortgezet door zoon Gerrit Jan (Jan) Wientjes (1882-1970) en diens vrouw Hendrika (Dika) ter Huurne (1886-1970). Jan was tevens landbouwer. Toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak, hield het café op te bestaan.

24

Veenbewoners

Veenbewoner Ter Hogt

Aan de rand van het Haaksbergerveen, staat het huis van de familie Ter Hogt. Haar familiegeschiedenis wordt gekenmerkt door een leven van wonen en werken in het veen, waarbij rampspoed hen niet bespaard bleef. De bijverdiensten van het, ’s avonds na het werk, turfsteken waren hard nodig.

25

Britse Bommenwerper

Britse bommenwerper

De Engelse Halifax van piloot flight lieutenant. J.R. Frith kwam neer in het Buurserveen op 28 augustus 1942. Hierbij kwamen 7 bemanningsleden om het leven, de namen zijn: Wilson, Hopkins, Frith, Blundall, Briant, Craig en Duncombe. Begraven in Haaksbergen.

26

F16-Fotoverkenner

F16 Fotoverkenner

Op deze plek 11 februari 1988 rond 14.00 uur stortte hier een F16 van de Koninklijke Luchtmacht neer. De vlieger, Luitenant Mark Brouwer, wist zich met zijn schietstoel in veiligheid te brengen in de buurt van Graes een 9 km verder.

27

Hut bewoner

Laatste Kluizenaar

Hier woonde Hendrik Jan Naaldenberg (1893-1973); de laatste kluizenaar. Hendrik had naast zijn werkschuur van de Nederlandse Heidemij, zijn eigen keetje met een potkachel voor koken en warmte.

28

Flamingohut

Rustpunt flamingohut

Op dit rustpunt vind je informatie over dit gebied en de rol van de schapen. Er is tevens informatie over de Flamingoroute naar het Zwillbrocker Venn.

29

Schapen op weg naar het veen

Schapen op weg naar het veen

Schapen op weg naar het Haaksbergseveen.

Bij deze locatie hoort een videofragment. Bekijk dit via de website of de mobiele app.

30

Hutten Tone

Hutten Tone

Bewoner in 1825 was Berendina Kotters-Kerkhof. Bij dit huis is ook een aardappelkelder. De naam kreeg men vaak doordat men in een hut woonde Zo waren er meer mensen in Twente die voor hun roepnaam Hutten werden genoemd. O.A. Hutten Bats (Nijhof), Hutten Smid (Scheggetman), Hutten Toon (Belshof).

Aardappelkelder

Vanaf midden van de 18e eeuw werden in Nederland aardappelen, oorspronkelijk afkomstig uit Zuid-Amerika, verbouwd en gegeten. De aardappels moesten ’s winters vorstvrij worden opgeslagen.

31

Schaapskooi Rosinkweg

Schaapskooi Rosinkweg

Tot vóór 1974 verkeerde deze schaapskooi uit de 18e eeuw in zeer vervallen toestand. Boerderij Rosink brandde in de nieuwjaarsnacht van 1971-1972 af. De schaapskooi is inmiddels fraai gerestaureerd.

https://www.tubantia.nl/enschede-e-o/schaapskooi-monument-met-een-verhaal~ae58caea / (Schaapskooi Rosinkweg)

32

Hoge Es (Honesch)

Hoge Es (Honesch)

Deze hoge es is ontstaan na de laatste ijstijd. Het is een dekzandrug waar het grondwater vrij hoog staat doordat de onderlaag bestaat uit keileem. De boeren uit de omgeving maakten gebruik van het hoger en droger gelegen land, en gebruikten het als akker.

Dankzij de eeuwenlange bemesting met potstalmest krijgt een es de mooie bolle vorm. Vanaf hier heeft men zicht op de Buurserstraat

33

Bonifatiuskerk

Bonifatiuskerk Veldmaat

De kerk is uit 1934. De eerste steen werd gelegd op 10 september 1933 en op 14 mei 1934 werd de kerk ingewijd door deken A. Weijenborg.

Deze muurschildering, gemaakt door kunstenaar Jos ten Horn uit Almelo, verbeeldt Jezus aan het kruis met links daaronder moeder Maria en rechts de apostel Johannes.

https://develdmaat.nl/kerk/ (Bonifatiuskerk)

Horeca

Horeca met een gelegenheid voor een broodje met kop koffie/thee. Raadpleeg de openingstijden.

https://www.broodbode.nl/haaksbergen/ (Lunchroom Broodbode)

https://www.cafetariadamen.nl/over-ons/ (Cafétaria Damen)